

ARUANNE

**VANAMÕISA LINNUALA LINNUSTIKU INVENTUUR 2021.
aastal**

Aruanne on valminud projekti “Natura 2000 linnualade linnustiku inventuurid 2021” raames.

Projekti tegevusi rahastab SA Keskkonnainvesteeringute Keskus

Tellijaja: Eesti Ornitoloogiaühing

Koostaja: Tarvo Valker
Birding Haapsalu OÜ

Haapsalu, 2021

Sisukord

Sissejuhatus	3
Metoodika	3
Haudelinnustik 2021. aastal	4
Rändepeatujad 2021. a kevadel ja sügisel	4

Sissejuhatus

Vanamõisa linnuala on 1532 hektari suurune Natura linnuala, mis asub Edela-Hiiumaal. 2021. aastal viidi linnualal läbi rändepeatujate ning haudelindude inventuur Eesti Ornitoloogiaühingu korraldatava Natura linnualade seire raames.

Välitööd viis läbi Tarvo Valker.

Metoodika

Vanamõisa linnualal läbi viidud välitööd lähtusid Natura linnualade inventeerimise metoodikast.

2021. aasta välitööd linnualal hõlmasid:

- kevadrändel peatujate loendus (aprill-mai, kokku 3 loenduskorda)
- ühekordne haudelinnustiku rannikuloendus, sh. laiud (juuni)
- ühekordne ööloendus rannikuelupaikades (juuni)
- sügisrändel peatujate loendus (august-oktoober, kokku 5 loenduskorda)

Rändepeatujate loendamiseks kasutati 5 loenduspunkti (joomis 1. Kevadised rändeloendused toimusid 8. aprillist 3. maini ja sügisrändel peatuvate veelindude loendused viidi läbi 20. augustist 31. oktoobrini. Rannikuelupaikades pesitsevate haudelindude kaardistamiseks kasutati piiramatu laiusega transektloendust.

Kõik välitööd teostati sademeteta, tuulevaikse ja hea nähtavusega ilmaga, mil keskmine tuule tugevus ei olnud suurem kui 5 m/s. Välitöödel kasutati binoklit Nikon Monarch 3 (8x suurendusega) ning vaatlustoru Swarovski 65 HD (20-50x suurendusega).

Joonis 1. Rändeloenduseks kasutatud loenduspunktide asukohad (punsed punktid) Vanamõisa linnualal (viirutatud ala).

Haudelinnustik 2021. aastal

Vanamõisa linnualalt ei leitud 2021. aastal pesitsemast ühtegi I ega ka II kaitsekategooria linnuliiki. III kaitsekategoorias olevaid linnuliike pesitses linnualal kokku kümme – ristpart (1 paar), rooruik (6), täpikhuik (6), liivatüll (7), väiketüll (1), punajalg-tilder (14), randtiir (14), nõmmelõoke (1), hänilane (1) ja punaselg-õgija (1).

Tabel 1. Vanamõisa linnuala kaitsekorralduslikult oluliste haudelindude arvukus 2021. aastal.

Eestikeelne liiginimetus	Ladinakeelne liiginimetus	Haudepaare loendatud	Haudepaaride hinnang
Kühmnokk-luik	<i>Cygnus olor</i>	3	3-5
Ristpart	<i>Tadorna tadorna</i>	1	2-4
Hallhani	<i>Anser anser</i>	10	10-12
Rägapart	<i>Anas querquedula</i>	2	2
Rääkspart	<i>Anas strepera</i>	3	3-5
Luitsnokk-part	<i>Anas clypeata</i>	2	2-3
Sinikael-part	<i>Anas platyrhynchos</i>	2-3	2-5
Tuttvart	<i>Aythya fuligula</i>	1	1-3
Hahk	<i>Somateria molissima</i>	1	1-2
Jääkoskel	<i>Mergus merganser</i>	2	2-4
Rohukoskel	<i>Mergus serrator</i>	1	1-2
Lauk	<i>Fulica atra</i>	1	1-3
Rooruik	<i>Rallus aquaticus</i>	5	5-7
Täpikhuik	<i>Porzana porzana</i>	6	6-8
Merisk	<i>Haematopus ostralegus</i>	5	5-10
Väiketüll	<i>Charadrius dubius</i>	1	1-2
Liivatüll	<i>Charadrius hiaticula</i>	7	15-20
Kiivitaja	<i>Vanellus vanellus</i>	24-25	25-27
Punajalg-tilder	<i>Tringa totanus</i>	14	19-21
Kalakajakas	<i>Larus canus</i>	4	6-8
Randtiir	<i>Sterna paradisaea</i>	14	14-18
Nõmmelõoke	<i>Lullula arborea</i>	1	1-2
Hänilane	<i>Motacilla flava</i>	1	1-3
Rästas-roolinmd	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	3	3-5
Roohabekas	<i>Panurus biarmicus</i>	2	2-4
Punaselg-õgija	<i>Lanius collurio</i>	1	2-4

Rändepeatujad 2021. aasta kevadel ja sügisel

Kevadrändel olid Vanamõisa linnualal arvukamateks rändepeatujateks aul (600 is.), sõtkas (370 is.)

ja piilpart (215 is.). Rändepeatujate üldarvukus oli kevadel kõige kõrgem teisel loenduskorral (19. aprillil kui loendati 1450 isendit.

	Loendus	1	2	3	4	5	6	7	8	max
kühmnokk-luik	cygolo	39	20	16	84		51	43	71	84
laululuik	cygcyg							3	5	5
Hallhani	ans ans	38	3	5		14	6			38
Rabahani	ans fab	8	25							25
Suur-laukhani	ans alb	54	125							125
Valgepõsk-lagle	bra leu	2				52	26	30	42	52
sinikael-part	anapla	25	24	18	160	240	270	131	174	270
soopart	anaacu	6	18	4	8	6	3		2	18
rääkspart	ans str	2	6	7		8	10			10
luitsnokk-part	anacly	1	1	16	25	3			1	25
viupart	ana pen	25	4	2	5	59	75	38	43	75
piilpart	ana cre	215	85	37	195	35	40	59	48	215
ristpart	tadtad	11	6	12						12
aul	clahye	270	600	18				30	80	600
hahk	sommol		6							6
mustvaeras	melnig		1						2	2
sõtkas	buccla	30	370	113		5	11	18	67	370
rohukoskel	merser	130	118	22	1			1	23	130
jääkoskel	mermer	19		6	9	37	12	7	40	40
tuttpütt	podcri		3			2	1			3
kormoran	phacar	3	2	166	16		4		8	166
hõbehaigur	egralb			6			1	9	1	9
hallhaigur	ardcin					3	4		7	7
kiivitaja	vanvan	6				21		1	12	21
plüü	plu squ			6		1		3		6
rüüt	plu apr					1			1	1
liivatüll	cha hia	14	1	38		1			2	38
naaskelnokk	rec avo	3		1						3
merisk	hae ost	5	4	4						5
Vöötsaba-vigle	lim lap			1	17	8				17
suurkoovitaja	num arq			1						1
kivirullija	are int			3						3
plütt	lim fal			2						2
soorüdi	calalp			235		5	17	26	1	235
surrüdi	cal can			2						2
Kõvernokk-rüdi	cal fer			3						3
väikerüdi	cal uta			1						1
tutkas	phi pug			3			1		2	3
tikutaja	gal gal			57			5		4	57
mudanep	lym min					2				2
Punajalg-tilder	tri tot	1	3	4	3			1	1	4
heletilder	trineb			30	8		3			30
metstilder	tri och		2		1					2
tumetilder	triery				2		1			2
vihitaja	act hyp				1					1
mudatilder	tri gla				7					
randtiir	steaea			10						10
naerukajakas	lar rid	78	20		190	65	59	55	78	190
kalakajakas	lar can	22			20	5	12	50	103	103
hõbekajakas	lar arg	3			18		18	25	37	37
merikajakas	larmar	1			1	1	2	3	6	6
	Kokku	1011	1447	493	1127	574	632	533	861	1447

Sügisrändel loendati kõige enam rändepeatujaid 20. augustil, mil linnualal peatus 1130 vee- ja rannikulindudu. Sügisrändel olid arvukamateks peatujateks eeskätt ujupardid ja kahlajad. Kõige enam loendati sinikael-parte (270 is), piilparte (195 is.).

Rändevaatlusi Vanamõisa linnualal eraldi ei tehtud, kuid 19. aprillil vaadeldi rändepeatujate loendusel arvukat sookurgede läbirännet – 1550 isendit.